

ANNA JELEŃSKA

Ryczałt w praktyce

- Kiedy warto wybrać ryczałt?
- Stawki ryczałtu
- Ulgi dla ryczałtowców
- Zawieszenie działalności gospodarczej

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej książki nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, kopiujących, nagrywających i innych – bez pisemnej zgody wydawcy.

Stan prawny: 2011

Wydawca:

Wszechnica Podatkowa
ul. Bałuckiego 31, 30-318 Kraków
tel. 12 410-54-00, faks 12 417-16-88
e-mail: wydawnictwo@tax.pl
www.wszechnicapodatkowa.pl

ISBN 978-83-61807-53-7

Projekt okładki:

Joanna Kołacz-Śmieja

Skład i łamanie:

Paweł Piętka, wydawnictwo FALL

Druk: Drukarnia Skleniarz

Kraków 2011

SPIS TREŚCI

Wstęp	5	3.2. Inne czynniki	23
Rozdział I. Kto może skorzystać z opodatkowania ryczałtem?	6	3.3. Ryczałt a skala podatkowa PIT	23
1. Kto jest uprawniony do wyboru ryczałtu?	6	4. Jak wybrać opodatkowanie ryczałtem?	24
1.1. Pozarolnicza działalność gospodarcza	6	Rozdział II. Wysokość podatku w formie ryczałtu	29
1.2. Wolne zawody	11	1. Zwolnienia przedmiotowe	29
1.3. Najem i umowy podobne	12	2. Podstawa opodatkowania	31
1.4. Zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych	14	2.1. Co obejmuje podstawa opodatkowania?	31
2. Kto nie skorzysta z ryczałtu?	15	2.2. Różnice kursowe	31
2.1. Wyłączenie osób rozliczających się za pomocą karty podatkowej	15	2.3. Odliczenia od przychodu	33
2.2. Wyłączenie zwolnionych od podatku dochodowego	16	2.4. Podstawa opodatkowania u wspólników i małżonków	35
2.3. Wyłączenie ze względu na przedmiot działalności	16	3. Stawki ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych	36
2.4. Wyłączenie akcyzowe	20	3.1. Wysokość stawek ryczałtu	36
2.5. Wyłączenie ze względu na poprzednią działalność	21	3.2. Co, jeśli przychody są opodatkowane różnymi stawkami?	44
2.6. Wyłączenie byłych pracowników	21	4. Zmniejszenia podatku zryczałtowanego	45
3. Kiedy warto wybrać ryczałt?	21	5. Opodatkowanie przychodów ze zbycia nieruchomości i praw majątkowych	47
3.1. Opłacalność ryczałtu w porównaniu z podatkiem liniowym	21	5.1. Nieruchomości niemieszkalne	47
		5.2. Odpłatne zbycie nieruchomości mieszkalnych	48

Rozdział III. Jaką dokumentację muszą prowadzić ryczałtowcy? 53

1. Wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencja wyposażenia oraz ewidencja przychodów 53
 - 1.1. Jak należy prowadzić ewidencję przychodów? 54
 - 1.2. Jak należy prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych? 60
 - 1.3. Jak należy prowadzić ewidencję wyposażenia? 62
 2. Kiedy należy sporządzić spis z natury? 62
 3. Karty przychodów pracowników 64
- Rozdział IV. Jak należy się rozliczać z ryczałtu? . . 67**
1. Ryczałt a PIT 67
 2. Okresy rozliczeniowe 67

3. Zeznanie roczne 68
4. 1% podatku dla organizacji pożytku publicznego . . 70
5. Sprawozdanie o realizacji uznanej metody ustalania ceny transakcyjnej 72
6. Ułatwienia dla początkujących przedsiębiorców . . 74
7. Zawieszenie działalności gospodarczej 77

**USTAWA z dnia 20 listopada 1998 r.
o zryczałtowanym podatku dochodowym
od niektórych przychodów osiągniętych przez
osoby fizyczne 79**

- Załącznik nr 1 121
- Załącznik nr 2 128
- Załącznik nr 3 133
- Załącznik nr 4 153
- Załącznik nr 5 165

WSTĘP

Zryczałtowanie podatku oznacza jego wymierzanie w sposób uproszczony w stosunku do zasad ogólnych (tj. podatku dochodowego od osób fizycznych, opłacanego przy zastosowaniu podstawy obliczania podatku, o której mowa w art. 26 ustawy o PIT, i skali, o której mowa w art. 27 ustawy o PIT), stanowiących regułę i obowiązujących we wszystkich przypadkach, w których nie są stosowane inne przepisy. Zryczałtowane formy opodatkowania są stosowane w stosunku do podatników prowadzących działalność (osiągających dochody) w mniejszych rozmiarach.

Z uproszczeniem wymiaru wiąże się zmniejszenie obowiązków podatnika w zakresie prowadzenia dokumentacji.

Jak co roku, również na 2011 r. zaszło kilka zmian w przepisach dotyczących ryczałtowców. Stąd warto zapoznać i się z obecnym stanem, przedstawionym w niniejszej książce.

Podstawy prawne opracowania:

- ▶ ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r. Nr 144, poz. 930, z późn. zm.) – dalej określana jako: **ustawa o ryczałcie**;
- ▶ ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) – dalej określana jako: **ustawa o PIT**;
- ▶ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. z 2008 r. Nr 42, poz. 264, z późn. zm.);
- ▶ ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.) – dalej określana jako: **ustawa o VAT**.

ROZDZIAŁ I

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z OPODATKOWANIA RYCZAŁTEM?

1. Kto jest uprawniony do wyboru ryczałtu?

Do innych przychodów poza niżej wymienionymi ryczałt od przychodów ewidencjonowanych nie ma zastosowania.

1.1. Pozarolnicza działalność gospodarcza

W zasadzie **osoby fizyczne osiągające przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą opłacać ryczałtowany podatek dochodowy w formie: ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych albo karty podatkowej.**

Pozarolniczą działalnością gospodarczą jest działalność zarobkowa:

- 1) wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa,
- 2) polegająca na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu kopalin ze złóż,
- 3) polegająca na wykorzystywaniu rzeczy oraz wartości niematerialnych i prawnych – prowadzona we własnym imieniu bez względu na jej rezultat, w sposób zorganizowany i ciągły, z której uzyskane przychody nie są zaliczane do innych przychodów ze źródeł wymienionych w art. 10 ust. 1 pkt. 1, 2 i 4–9 ustawy o PIT.

Opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają **wszystkie przychody osób fizycznych z pozarolniczej działalności gospodarczej** (wymienione w art. 14 ustawy o PIT), **w tym również, gdy działalność ta jest prowadzona w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych.** Natomiast z dniem 1 stycznia 2004 r. ustawodawca skreślił przepis dotyczący możliwości wyboru ryczałtowanej formy opodatkowania przez wspólników spółek partnerskich. Tym samym od tego dnia do osób tych nie mają zastosowania przepisy ustawy o ryczałcie.

Za przychód z działalności gospodarczej uważa się co do zasady kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług. **Przychodem z działalności gospodarczej są również np.:**

- 1) przychody z odpłatnego zbycia wykorzystywanych na potrzeby związane z działalnością gospodarczą większości składników majątku,

- 2) różnice kursowe,
- 3) otrzymane kary umowne,
- 4) odsetki od środków na rachunkach bankowych utrzymywanych w związku z wykonywaną działalnością,
- 5) wartość umorzonych lub przedawnionych zobowiązań, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów (pożyczek), z wyjątkiem umorzonych pożyczek z Funduszu Pracy,
- 6) przychody osiągnięte w związku ze zwrotem lub otrzymaniem pożyczki (kredytu), jeżeli pożyczka (kredyt) była waloryzowana kursem waluty obcej, w przypadku gdy:
 - a) pożyczkodawca (kredytodawca) otrzymuje środki pieniężne stanowiące spłatę kapitału w wysokości wyższej od kwoty udzielonej pożyczki (kredytu) – w wysokości różnicy pomiędzy kwotą zwróconego kapitału a kwotą udzielonej pożyczki (kredytu),
 - b) pożyczkobiorca (kredytobiorca) zwraca tytułem spłaty pożyczki (kredytu) środki pieniężne stanowiące spłatę kapitału w wysokości niższej od kwoty otrzymanej pożyczki (kredytu) – w wysokości różnicy pomiędzy kwotą otrzymanej pożyczki (kredytu) a kwotą zwróconego kapitału,
- 7) wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń,
- 8) otrzymane wynagrodzenie za obsługę pracowniczego programu emerytalnego uczestnika, w związku ze zwrotem środków pochodzących ze składki dodatkowej,
- 9) wynagrodzenia płatników z tytułu: terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa czy wykonywania zadań związanych z ustalaniem prawa do świadczeń i ich wysokości oraz wypłatą świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 10) przychody z najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy oraz z innych umów o podobnym charakterze, składników majątku związanych z działalnością gospodarczą,
- 11) otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

PRZYKŁAD

Jeśli podatnik prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, to otrzymywane przez niego dotacje oraz umorzone pożyczki należy zaliczyć do przychodu, na podstawie którego oblicza wysokość podatku. W art. 14 ust. 2 ustawy o PIT wymienione są bowiem poszczególne rodzaje przychodów zaliczane do przychodów z działalności gospodarczej. Mieszczą się tam m.in. dotacje, subwencje, dopłaty i inne nieodpłatne świadczenia otrzymywane na pokrycie kosztów albo jako zwrot wydatków (pkt 2) oraz wartość umorzonych lub przedawnionych zobowiązań (pkt 6). W obu przypadkach ryczałt, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 5 lit. e) ustawy o ryczałcie, wynosi 3% tych przychodów.

PRZYKŁAD

Jeśli podatnik przy świadczeniu usług zużywa do napraw materiały, to należy rozróżnić 2 sytuacje. Gdy materiały niezbędne do naprawy dostarczane są przez usługobiorcę, to wartość tych materiałów nie powiększy wynagrodzenia za wykonaną usługę. Wartość ta nie będzie zatem powiększała podlegającego opodatkowaniu przychodu. Gdy natomiast materiały niezbędne do naprawy zapewnia wykonujący usługę we własnym zakresie, to wartość tych materiałów powiększy wynagrodzenie za wykonaną usługę, a tym samym przychód podlegający opodatkowaniu (tak: wyrok NSA z 3 lipca 2000 r., sygn. I SA/Ka 82/99).

W art. 14 ust. 3 ustawy o PIT wymieniono natomiast wpływy, których nie zalicza się do przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Zgodnie z przepisami obowiązującymi od początku 2008 r. podatnicy opłacają w roku podatkowym ryczałt od przychodów ewidencjonowanych z pozarolniczej działalności gospodarczej, jeśli:

1) **w roku poprzedzającym rok podatkowy:**

- a) **uzyskali przychody** z tej działalności, prowadzonej wyłącznie samodzielnie, **w wysokości nie przekraczającej 150.000 euro**, lub
- b) uzyskali przychody wyłącznie z działalności prowadzonej **w formie spółki** cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych, a **suma przycho-**

dów wspólników takiej spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 150.000 euro,

- 2) **rozpoczną wykonywanie działalności w roku podatkowym i nie korzystają z opodatkowania w formie karty podatkowej** – bez względu na wysokość przychodów. Wysokość uzyskiwanego przychodu w roku podatkowym wywiera skutek w odniesieniu do formy opodatkowania w roku następnym.

Przychodów uzyskanych z działalności wykonywanej samodzielnie nie łączy się z przychodami uzyskanymi z tytułu udziału w spółce. Jeżeli więc podatnik w roku poprzedzającym rok podatkowy prowadził działalność samodzielnie, a także w formie spółki, opłaca w roku podatkowym ryczałt od przychodów ewidencjonowanych:

- 1) odrębnie z działalności wykonywanej samodzielnie i odrębnie z działalności wykonywanej w formie spółki, gdy spełnia warunek, że **w roku poprzedzającym rok podatkowy uzyskał przychody z tej działalności, prowadzonej wyłącznie samodzielnie, w wysokości nie przekraczającej 150.000 euro**, lub uzyskał przychody wyłącznie z działalności prowadzonej w formie ww. spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 150.000 euro, albo
- 2) z działalności wykonywanej samodzielnie, gdy spełnia warunek, że w roku poprzedzającym rok podatkowy uzyskał przychody z tej działalności, prowadzonej wy-

łącznie samodzielnie, w wysokości nie przekraczającej 150.000 euro, a z działalności wykonywanej w formie spółki – gdy spełnia warunek, iż w roku poprzedzającym rok podatkowy uzyskał przychody łącznie z działalności prowadzonej w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych, a suma przychodów wspólników takiej spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 150.000 euro.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych opłacają również podatnicy, którzy w roku poprzedzającym rok podatkowy prowadzili działalność samodzielnie lub w formie spółki, z której przychody były opodatkowane wyłącznie w formie karty podatkowej, lub za część roku były opodatkowane w formie karty podatkowej i za część roku na ogólnych zasadach, a łączne przychody w roku poprzedzającym rok podatkowy nie przekroczyły kwoty 150.000 euro; w tych przypadkach przychody opodatkowane w formie karty podatkowej oblicza się wyłącznie na podstawie wystawionych faktur lub rachunków. Do podatników tych stosuje się odpowiednio ww. zasady.

Natomiast do **podatników rozpoczynających działalność w roku podatkowym, którzy w poprzednim roku podatkowym nie prowadzili działalności**, opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych stosuje się od dnia uzyskania pierwszego przychodu.

Za **podatnika rozpoczynającego działalność** należy uznać takiego, który w poprzednim roku podatkowym nie

uzyskał przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej. W przypadku nowo utworzonej spółki za rozpoczęcie działalności również uważa się datę uzyskania pierwszego przychodu przez tę spółkę. Obowiązek podatkowy w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych powstaje z dniem uzyskania pierwszego przychodu przez podatnika (spółkę)¹. Zasada ta dotyczy jednak wyłącznie podatników, którzy w roku podatkowym rozpoczęli działalność, a nie prowadzili jej w roku poprzedzającym rok podatkowy (w tym tych, którzy działalność zakończyli wcześniej niż w roku poprzedzającym), oraz nowo utworzonych spółek cywilnych. Nie stanowi rozpoczęcia działalności w roku podatkowym:

- 1) całkowita lub częściowa zmiana branży lub przedmiotu działalności,
- 2) zmiana umowy spółki lub zmiana wspólnika (tj. gdy umowa spółki nie została rozwiązana).

Kwoty wyrażone w euro przelicza się na walutę polską według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu 1 października roku poprzedzającego rok podatkowy. **W 2007 roku** obowiązywał limit w postaci równowartości 250.000 euro w kwocie **995.875 zł**. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w 2007 r. mogli więc opłacać podatnicy, którzy w 2006 r. uzyskali przychody z działalności gospodarczej w wysokości nieprzekraczającej 995.875 zł.